

בבית המשפט העליון

ע"א 7909/16 - א'

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקשת: סיף מתכות בע"מ

נגד

המשיב: הממונה האזורי-אגף המכס ומע"מ, באר שבע

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, שניתן בע"מ 11899-01-15, ביום 7.9.2016, על-ידי כב' השופט ה' קירש.

בשם המבקשת: עוה"ד קובי גולדמן ומיכאל כשכאש

בשם המשיב: עו"ד רוני זלושינסקי

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט ה' קירש), בע"מ 11899-01-15, מיום 7.9.2016, עד להכרעה בערעור על פסק הדין.

רקע עובדתי ופסק דינו של בית המשפט המחוזי

2. המבקשת הינה חברת פרטית העוסקת בסחר בברזל. מנהלה של המבקשת, ואיל אלמדיגם (להלן: מנהל המבקשת), מחזיק במחצית ממניותיה ביחד עם אחיו, ובנוסף הינו בעל המניות היחיד של מסגריית אלשורוק בע"מ (להלן: חברת אלשורוק).

3. ביום 7.10.2008, נחקר מנהל המבקשת על-ידי המשיב, בשל חשד לקיזוז מס תשומות של חברת אלשורוק שלא כדין. ביום 25.1.2010, הוציא המשיב לחברת אלשורוק שומת מס, בגדרה חויבה חברת אלשורוק בסכום של 18,000,000 ₪, בגין מס תשומות, הפרשי הצמדה, ריבית וקנסות (להלן: החוב). ביום 12.6.2011, ניתן תוקף

של פסק דין על-ידי בית המשפט המחוזי בבאר שבע להסכם פריסת תשלום החוב בין חברת אלשורוק לבין המשיב (להלן: הסכם הפריסה). חברת אלשורוק לא עמדה בתשלומים שנקבעו בהסכם הפריסה.

4. בסוף שנת 2009, חדלה חברת אלשורוק מפעילותה העסקית, וכלל נכסיה הועברו לידי המבקשת.

5. ביום 25.11.2014, ולאחר שימוע שנערך למבקשת, החליט המשיב להפעיל את סעיף 106(ב)(1) ו/או סעיף 106(ב)(2) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו – 1975 (להלן: חוק מס ערך מוסף), ולגבות את חובה של חברת אלשורוק מן המבקשת (להלן: החלטת המשיב).

6. ביום 6.1.2015, הגישה המבקשת ערעור על החלטת המשיב לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, בטענה כי אין למשיב כל בסיס חוקי להפעלת סמכותו, מכוח סעיף 106(ב)(1) ו/או סעיף 106(ב)(2) לחוק מס ערך מוסף, ומשכך, לא ניתן להטיל עליה את חובותיה של חברת אלשורוק.

7. ביום 8.7.2015, נחתם בין המבקשת לבין המשיב הסדר גבייה זמני, לפיו הוסכם, כי עד להכרעה בערעור על החלטת המשיב, כל רכושה של המבקשת ישועבד בשעבוד ספציפי לטובת המשיב; וכי מידי חודש בחודשו תפקיד המבקשת בידי נאמן, סכום כסף קבוע להבטחת תשלום החוב למשיב, ככל שערעורה יידחה (להלן: הסדר הגבייה הזמני). ביום 9.7.2015, נתן בית המשפט המחוזי תוקף של החלטה להסדר הגבייה הזמני, בציינו, כי עד להכרעה בערעור, יהיה המשיב מנוע מלגבות את החוב מידי המבקשת.

8. ביום 7.9.2016, ולאחר שמקום השיפוט הועבר לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, ניתן פסק הדין מושא הבקשה שלפניי.

בפתח פסק הדין, עמד בית משפט קמא על טענת הסף שהעלתה המבקשת – לפיה אין כל תחולה לסעיף 106 לחוק מס ערך מוסף, משום שהחוב התגבש רק לאחר שהועברו נכסים בין חברת אלשורוק לבין המבקשת – ודחה אותה. זאת, בהתבסס על פסק הדין שניתן בע"א 2755/08 דליה פלח נ' מס הכנסה – פקיד שומה תל אביב (10.8.2010), שם, נדרש בית משפט זה לפרשנות הוראת סעיף 119א לפקודת מס

הכנסה (גביית מס בנסיבות מיוחדות"), שהינה ההוראה המקבילה לסעיף 106 לחוק מס ערך מוסף. נקבע, בהקשר זה, כי:

"אין מקום לקרוא את הלכת פלח כיפה רק לגבי חייבים יחידים, אלא כפרשנות תכליתית כללית למילות הרישא. על פי אותה פרשנות, בנסיבות המתאימות, סעיף 119א לפקודה וסעיף 106 לחוק עשויים לחול גם כאשר מועד העברת הנכס או הפעילות קדם בסדר הכרונולוגי להפיכת חבות המס לסופית, וזאת בכפוף לתנאי כי הנישום היה צריך לצפות בזמן ההעברה את האפשרות כי הוא יהיה חייב במס לאור ההליכים המתנהלים בינו לבין רשויות המס"

בהמשך, ולאחר בחינת מכלול העדויות והראיות, הגיע בית משפט קמא לכלל מסקנה, כי פעילותה העסקית של חברת אלשורוק הועברה לידי המבקשת ללא תמורה מלאה, ומשכך "נמצא כי מתקיימים כל יסודות סעיף 106(ב) לחוק. די בקביעה זו כדי לדחות את הערעור".

בהתייחס לעילה החלופית להפעלת סעיף 106, הקבועה בסעיף 106(ב) – קרי: העברת הנכסים של חברת אלשורוק ללא תמורה מלאה, קבע בית משפט קמא, כי "לאור קיומה של עילה עצמאית להחלת הוראות סעיף 106 – העברת פעילות עסקית ללא תמורה – אין כל טעם מעשי בהמשך בירור שאלת תשלום התמורה בגין הנכסים ומטבה זו אינני נדרש להכריע בהיקף התחולה של סעיף 106(ב) לחוק".

לנוכח האמור, דחה בית משפט קמא את ערעורה של המבקשת על החלטת המשיב, תוך חיובה בתשלום הוצאות המשיב בסך 25,000 ₪. כן הבהיר בית משפט קמא, כי הסדר הגבייה הזמני "בא לסיומו", ומעתה יותר למשיב לנקוט אמצעי גבייה כדין, לשם אכיפתו של סעיף 106 לחוק מס ערך מוסף כלפי המבקשת.

הבקשה לעיכוב ביצוע

9. ביום 10.10.2016, הגישה המבקשת ערעור על פסק דינו של בית משפט קמא לבית משפט זה, בגדרו, הוגשה הבקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין, המונחת לפניי.

10. לטענת המבקשת, מאז הנוחות נוטה, באופן מובהק לטובתה, שכן ככל שהבקשה לעיכוב ביצוע תידחה, ובסופו של יום יתקבל הערעור – לא ניתן יהיה להשיב את המצב לקדמותו. המבקשת הדגישה, בהקשר לכך, כי יישום החלטת המשיב תגרור

אחריה הרמת מסך, אשר עלולה להביא לפגיעה חמורה בקניינה; לקריסתה המידית; ולגרימת נזק בלתי הפיך לבעלי מניותיה, ולצדדים שלישיים שלהם קשרים עסקיים עמה. עוד נטען, לעניין זה, כי דחיית הבקשה לעיכוב ביצוע תאפשר למשיב לנקוט בכל הכלים העומדים לרשותו לשם גביית החוב, לרבות, חילוט הכספים שהפקידה המבקשת בידי הנאמן, בהתאם להסדר הגביה הזמני, והטלת עיקולים על רכושה הקבוע, המשמש אותה בייצור הכנסה – פעולות שיש בהן כדי לעצור את פעילותה העסקית של המבקשת, עד כדי חיסולה, ואף לפליטת 35 עובדיה אל מחוץ למעגל העבודה. בכל הנוגע לסיכויי הערעור, סבורה המבקשת כי סיכויים אלו גבוהים, משום שלדידה, בית משפט קמא שגה, בין היתר, כאשר דחה את הפרשנות שהציעה המבקשת, בנוגע להעדר תחולתן של הוראות סעיף 106 לחוק מס ערך מוסף בעניינה של המבקשת; עת קבע, כי העברת פעילותה של חברת אלשורוק למבקשת נעשתה ללא תמורה מלאה; ובקובעו, כי המשיב רשאי לגבות את כל החוב מידי המבקשת, בהתעלם מהוראת סעיף 106(ג) המגבילה את פעולות הגבייה עד לשווי הנכסים או הפעילות שהועברו.

תגובת המשיב

11. לעמדת המשיב, הבקשה לעיכוב ביצוע אינה עומדת בתנאים שנקבעו בפסיקה לעיכוב ביצוע פסק דין, ודינה להידחות. בהתייחס למאזן הנוחות, טען המשיב, כי זולת טענות בעלמא, המבקשת לא הוכיחה, כי דחיית הבקשה לעיכוב ביצוע עלולה לגרום לה לנזק בלתי הפיך, ובכלל זה, להוביל אותה לקריסה מידית או לחיסולה. נטען, לעניין זה, כי מחזור העסקאות של המבקשת הוא "גדול במיוחד, והטענה כי אין בידה אמצעים לפרוע את חובה אינה ברורה מאליה". מעבר לכך, סבור המשיב, כי הסיכויים שערעורה של המבקשת יתקבל על-ידי בית משפט זה הינם "אפטיים עד בלתי קיימים". זאת שכן, טענותיה של המבקשת בערעור סותרות את ההלכה הפסוקה, ואף מתעמתות עם קביעותיו העובדתיות של בית משפט קמא, בהן ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב.

דיון והכרעה

12. טרם שאכריע בגורל הבקשה, אבהיר, כי עסקינן אכן בבקשה למתן סעד זמני לתקופת הערעור ולא בבקשה לעיכוב ביצועו של פסק דין. זאת, מאחר שלא ניתן לבקש עיכוב ביצועו של פסק דין, אשר דוחה תובענה, או של פסק דין שאינו כולל בחובו סעד אופרטיבי כלשהו (ראו: ע"א 1333/14 מיטרי נ' דוברונסקי (13.4.2014); ע"א 6763/13 חוות בי אפ סי בע"מ נ' אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ (14.11.2013)).

13. לגופה של הבקשה, סבורני כי דינה להידחות.

ככלל, סעד זמני לתקופת הערעור יינתן בנסיבות בהן מתקיימים "טעמים מיוחדים שיירשמו" (תקנה 471(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד - 1984). לשם הוכחת קיומם של "טעמים מיוחדים" על מבקש הסעד הזמני להוכיח שני תנאים מצטברים: כי סיכויי ערעורו טובים, וכי מאזן הנוחות, המתמקד בעיקרו בהשוואת הנזקים שיגרמו לצדדים אם לא ינתן הסעד הזמני, נוטה בכירור לטובתו, עד כי ייגרם לו נזק בלתי הפיך אם לא תיענה בקשתו (ע"א 3338/14 אפשטיין נ' כונס הנכסים הרשמי (3.8.2014); ע"א 118/14 מכלוף נ' כונס הנכסים הרשמי (18.2.2014)). על בית המשפט הדין בבקשה לסעד זמני לאזן בין השיקולים השונים, כאשר בין השיקול הנוגע ל"סיכויי הערעור" לבין השיקול שעניינו "מאזן הנוחות" קיים יחס הפוך. היינו, ככל שסיכויי הערעור גבוהים יותר כך ניתן למעט בדרישת "מאזן הנוחות", ולהיפך (ע"א 2745/14 פלוני נ' עו"ד יקיר ניידיק ואח' (28.5.2014)).

14. עוד יש ליתן את הדעת לעובדה, כי בית משפט זה העניק למאזן הנוחות את משקל הבכורה, מבין שני התנאים אשר על המבקש לעמוד בהם במסגרת בקשתו לעיכוב ביצוע או למתן סעד זמני לתקופת הערעור (ע"א 7898/14 שחאדה נ' רזוק חברה לעבודות בע"מ (13.1.2015); ע"א 6472/14 ביבאר נ' ביטאן (25.12.2014); ע"א 8293/13 נעמן נ' מדינת ישראל – מינהל מקרקעי ישראל (18.2.2014)).

15. ובחזרה לענייננו. הבקשה בענייננו נוגעת, כאמור, למתן סעד זמני המעכב הליכי גביה של חוב כספי. נקבע, בהקשר זה, כי בית משפט לא ייטה לקבל בקשה למתן סעד זמני או לעיכוב ביצוע פסק דין המטיל על המבקש חיוב כספי גרידא, כבענייננו. ההנחה היא, כי אין בדחיית הבקשה משום גרימת נזק בלתי הפיך למבקש, וכי אם יתקבל ערעורו, הוא יוכל לקבל את כספו בחזרה (ע"א 3062/14 חן נ' ארזן (30.7.2014); ע"א 249/14 איסמעילזאדה נ' עו"ד קישוני (9.4.2014)). לאור זאת, פסק דין, שעניינו סעד כספי, לא יעוכב אלא במקרים חריגים, בהם הוכיח המבקש, באמצעות תשתית ראייתית מוצקה, כי מצבו הכלכלי של המשיב לא יאפשר לו להשיב את המצב לקדמותו, היה וערעורו יתקבל (ע"א 6961/14 עיריית חיפה נ' ורדיה סנטר מרכזי מסחר בע"מ (19.11.2014); ע"א 7145/14 פרייס נ' בנק אוצר החייל בע"מ (12.11.2014)).

16. יש לציין, כי האפשרות שייגרם למבקש הסעד זמני בלתי הפיך, כתוצאה מדחיית בקשתו, נבחנת גם לאור שיעורו של החיוב שהוטל עליו במסגרת פסק הדין, מושא

בקשתו (ע"א 7091/14 שירותי בריאות "כללית" נ' פלוניא (10.12.2014); ע"א 2491/14 שטרואוס שיווק בע"מ נ' אורמן (14.5.2014)).

17. אפתח בנושא מאזן הנוחות, ואומר, כי לא השתכנעתי כי זה נוטה, באופן מובהק, לטובת המבקשת. דומה, כי המבקשת לא עמדה בנטל להציג תשתית ראייתית הולמת לתמיכה בטענתה, כי ככל שהבקשה למתן סעד זמני תידחה, ובסופו של יום יתקבל ערעורה, ייגרם לה נזק בלתי הפיך. אמנם, אין מחלוקת, כי דחיית הבקשה תכביד, במידה מסוימת, על המבקשת מבחינה כלכלית, ואולם, כבר נקבע, לא אחת, כי נקיטת הליכי גביה של חוב אינה מסכה נזק בלתי הפיך לאדם שנגדו מתנהלים ההליכים, או במילים אחרות, אין בנקיטת הליכי גביה של החוב על-ידי המשיב כדי להטות את מאזן הנוחות לטובת המבקשת (ע"א 5864/14 זועבי נ' הכונס הרשמי (29.9.2014); ע"א 836/14 מזרחי נ' כונס הנכסים רשמי (11.3.2014); ע"א 3981/12 לויצדק נ' רן מסיקה המנהל המיוחד (23.7.2012)). יתרה מכך, בהינתן העובדה כי, בנידון דידן, המשיב הוא המדינה, אין כל חשש, כי ככל שבסופו של יום ערעורה של המבקשת יתקבל, היא לא תצליח לגבות את כספה בחזרה מן המשיב.

לפיכך, ומבלי לנקוט עמדה לגבי סיכויי הערעור, נראה כי מאזן הנוחות מטה את הכף לעבר דחיית הבקשה למתן סעד זמני המעכב את תשלום החוב או נקיטת הליכי גביה של החוב, עד להכרעה בערעור.

18. סיכומו של דבר – הנני דוחה את הבקשה למתן סעד זמני.

בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ' בחשון התשע"ז (21.11.2016).

ש ו פ ט